

1^{ος} ΣΤΟΧΟΣ ΥΠΟ ΕΜΦΑΣΗ:
«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ- ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ»

Ομάδα εργασίας :

Γεωργία Νικολαΐδου

Μαρία Νικολαΐδου

Ειρήνη Ιακωβίδου

Σχολική Χρονιά 2024-2025

Σχέδιο Δράσης για τη βελτίωση του γραπτού λόγου και της φιλιαναγνωσίας

Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Την περσινή σχολική χρονιά 2023-24 και για 2^η συνεχή χρονιά, υλοποιήθηκε σχέδιο δράσης για βελτίωση του προφορικού λόγου των παιδιών, που ολοκληρώθηκε με ψηλό ποσοστό επιτυχίας. Μετά από συζήτηση ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, αποφασίστηκε, ως λογική επέκταση του προηγούμενου στόχου και μετά από τα αποτελέσματα αρχικής αξιολόγησης, να δοθεί έμφαση στην καλλιέργεια και βελτίωση του γραπτού λόγου των παιδιών για τη φετινή σχολική χρονιά 2024-25. Παράλληλα θα συνεχιστεί ο στόχος της καλλιέργειας της φιλιαναγνωσίας ο οποίος θα ενισχύσει με αβίαστο τρόπο την ανάπτυξη του γραπτού λόγου των παιδιών αλλά και την εδραίωση μιας φιλικής σχέσης με το λογοτεχνικό βιβλίο, ως αντιστάθμισμα στην εκτεταμένη ενασχόληση των παιδιών με τα διάφορα ηλεκτρονικά παιχνίδια.

ΣΤΟΧΟΙ <i>Τι θέλουμε να πετύχουμε;</i>	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Τι πρέπει να κάνουμε για να πετύχουμε το στόχο μας;	ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΤΗΤΕΣ Ποιος αναλαμβάνει τι; Συντονισμός	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α Πότε;	ΠΟΡΟΙ ➤ Προσωπικό ➤ Χρήματα ➤ Μέσα -Υλικά ➤ Χρόνος ➤ Άλλοι	ΜΕΣΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
A. Καλλιέργεια και Βελτίωση του Γραπτού Λόγου Οι μαθητές/τριες : 1. Να γράφουν συγυρισμένα και να διατηρούν καθαρά τετράδια και βιβλία. 2. Να βελτιώσουν ποιοτικά και ποσοτικά τον γραπτό τους λόγο και να γράφουν επιμελημένα κείμενα ως προς την ορθογραφία, τη γραμματική, τη σύνταξη και τη στίξη. 3. Να μην απαντούν μονολεκτικά αλλά με ολοκληρωμένες απαντήσεις, αναπτύσσοντας τις, ποσοτικά και ποιοτικά.	ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΑΞΗΣ A. Προτεινόμενες Δραστηριότητες για τη Βελτίωση του Γραπτού Λόγου <ul style="list-style-type: none"> • Σχηματισμός οικογένειας λέξεων • Σχηματισμός προτάσεων με λέξεις που προκύπτουν από μια οικογένεια λέξεων, δημιουργία σταυρόλεξου, κρυπτόλεξου	ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΚ/ΚΟΙ	ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ		Μέσα από δοκίμια αξιολόγησης των μαθητών και δράσεις του σχολείου, σε συζήτηση προσωπικού, με την ολοκλήρωση των δράσεων

4. Να συμπύσσουν ιδέες από το κείμενο και να τις παρουσιάζουν περιληπτικά, ανάλογα με το τι θεωρείται σημαντικό κάθε φορά.
5. Να αναγνωρίζουν το είδος ενός κειμένου. (περιγραφές, αφηγήσεις, επιχειρήματα, οδηγίες)
6. Να μπορούν να δομούν σωστά μια πρόταση, ώστε να έχει ολοκληρωμένο νόημα και κατάλληλο και πλούσιο λεξιλόγιο.
7. Να συντάσσουν παράγραφο με θεματική πρόταση, λεπτομέρειες και κατακλείδα, όπου οι προτάσεις να έχουν συνοχή και λογική σειρά.
8. Να δημιουργούν κείμενο με πρόλογο, κύριο θέμα και επίλογο, πάντα με ομαλή μετάβαση από τη μια παράγραφο στην άλλη, δίνοντας και το προσωπικό τους στίγμα.
9. Να αναπτύσσουν ποικιλία ειδών λόγου για διάφορους σκοπούς και για διάφορους αποδέκτες ακολουθώντας τα δομικά χαρακτηριστικά κάθε συγκεκριμένου είδους.
10. Να διευρύνουν και να αξιοποιούν το βασικό θεματικό λεξιλόγιο ανάλογα με το θέμα και το κειμενικό είδος.
11. Να εξοικειωθούν με τη χρήση της τεχνολογίας για βελτίωση της κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου.

- Σωστή χρήση προσδιορισμών (πού, πότε, γιατί, πώς, με ποιον) για το μέγεθος προτάσεων.
- Συμπλήρωση ατελείωτων προτάσεων (χρονικές, αιτιολογικές, υποθετικές) προσθέτοντας τη δευτερεύουσα πρόταση
- Συμπλήρωση παραγράφου με δοσμένη την αρχική, θεματική πρόταση
- Ανάπτυξη παραγράφων και βελτίωσή τους με τη χρήση επαυξημένων προτάσεων
- Οικοδόμηση ενός αφηγηματικού κειμένου με τη χρήση σχετικού λεξιλογίου, με δοσμένες εικόνες, με βάση σχεδιαγράμματος στο οποίο σημειώνονται πληροφορίες (χώρος, χρόνος, ήρωες)
- Σωστή σύνδεση παραγράφων ενσωματώνοντας συνδέσμους και επιρρήματα
- Εφαρμογή διαφόρων τεχνικών αυτοδιόρθωσης γραπτού λόγου π.χ. χαμηλόφωνη ανάγνωση στον διπλανό για να διαπιστωθούν ελλείψεις/αδυναμίες, επαναλήψεις
- Αντικατάσταση λέξεων που επαναλαμβάνονται
- Αντικατάσταση κοινότυπων λέξεων με άλλες σε προτάσεις

	• Χρήση αυθεντικών κειμένων (αφίσες, οδηγίες, συνταγές, προσκλήσεις) για καλύτερη κατανόηση διαφορετικών ειδών λόγου της καθημερινότητας • Αναφορά στην περίσταση επικοινωνίας που χαρακτηρίζει κάθε κείμενο: ○ στον πομπό, τον δέκτη, το θέμα, την πρόθεση του συγγραφέα και τα ○ γλωσσικά μέσα που χρησιμοποιεί για να το πετύχει • Εφαρμογή της σταδιακής συγγραφής κειμένων, βελτίωσης της αρχικής εκδοχής του παραγόμενου γραπτού και γραφή της τελικής βελτιωμένης μορφής • Προφορική συζήτηση, ανάλυση, επεξεργασία ή και χρήση σχεδιαγράμματος πριν από τον γραπτό λόγο • Σύνθεση πρότασης/ λεζάντας κάτω από μια δοσμένη εικόνα ή δικό τους σχέδιο • Χρήση του Η.Υ. ως γνωστικού εργαλείου, επεξεργαστή κειμένου, γραφέα, διορθωτή κειμένου • Αναδιαμόρφωση – Εμπλουτισμός δοσμένων κειμένων ή κειμένων των παιδιών				

• Συγγραφή κειμένων από άλλη οπτική, με διαφορετικό ύφος, σε διαφορετικό είδος λόγου • Βιβλιοπαρουσιάσεις, συγγραφή παραμυθιού/ ιστορίας • Δημιουργία κόμικς, συγγραφή συνεντεύξεων, έρευνες και μελέτες, παραγωγή πληροφοριακού υλικού • Αξιοποίηση κοινών εμπειριών και εκδηλώσεων\γεγονότων από τη σχολική ζωή των παιδιών ως αφορμή για την παραγωγή γραπτού λόγου • Καταγραφή πληροφοριών από ηχογραφημένα κείμενα και οπτικογραφημένα αποσπάσματα • Καταγραφή ειδήσεων από το δελτίο ειδήσεων της προηγούμενης μέρας (1-2φορές την εβδομάδα) • Χρήση λεξικών, άλλων πηγών και ενισχυτικών μέσων (πχ. κατάλογοι λέξεων, βιβλία γραμματικής, εγκυκλοπαίδειες, τουριστικοί οδηγοί, περιοδικά, βιβλία, Η/Υ) • Κατασκευή και χρήση «ζαριών» με ανοικτού τύπου ερωτήσεις που ταιριάζουν σε όλα τα κείμενα. Χρήση τους κατά την επεξεργασία κειμένων και την παραγωγή γραπτού λόγου. • Δημιουργία γωνιάς/ πινακίδας/ τετραδίου/ εντύπου θεματικού,				

χρηστικού ή άλλου λεξιλογίου για εμπλουτισμό του γραπτού λόγου των παιδιών

- Τήρηση σημειώσεων στο περιθώριο των κειμένων
- Τήρηση σημειώσεων από τον προφορικό λόγο
- Συστηματική παρουσίαση εισαγωγικών λέξεων για τη σύνδεση των προτάσεων και των λέξεων μεταξύ τους (πχ αρχικά, επίσης, ωστόσο, στη συνέχεια κλπ)
- Λίστες λέξεων σχετικές με το θέμα
- Κάτι λείπει! Η αρχή ή το τέλος; Δίνεται στον μαθητή ένα κείμενο ή ένα γνωστό παραμύθι από το οποίο λείπει η αρχή /το τέλος και ζητείται να το συμπληρώσουν.
- Γόμα παρακαλώ! Δώστε στον μαθητή ένα κείμενο που να περιέχει προτάσεις που δεν βγάζουν νόημα, είτε συντακτικά είτε νοηματικά. Ζητήστε του να σβήσει ή να διαγράψει τις λάθος προτάσεις.
- Μετατροπή μαγνητοφωνημένου λόγου σε γραπτό
- Μετατροπή εικονογραφημένης ιστορίας (κόμικς) σε κείμενο και αντίστροφα
- Δόμηση κειμένου με παραγράφους, αρχικά με τη βοήθεια μιας σειράς

εικόνων, ερωτήσεων ή πλαγιότιτλων - γραπτή περίληψη

- Ασκήσεις μετασχηματισμού και αντικατάστασης ποιητικών φράσεων με αντίστοιχες του καθημερινού λόγου και αντίστροφα
- Συγγραφή ιστορίας με δοσμένα ή όχι τα δομικά της στοιχεία (θέμα, τόπος, χρόνος, πρόσωπα)
- Συγγραφή ιστορίας με βάση λέξεις που δίνονται
- Συγγραφή μιας ιστορίας για την οποία καθορίζεται το ύφος (σοβαρό, επιστημονικό, οικείο, χιουμοριστικό)
- Συμπλήρωση ημιτελούς ιστορίας, συνέχεια και επέκτασή της
- Εμπλουτισμός κειμένου με συναισθήματα και παραστατικότητα (π.χ. χρήση ερωτηματικών και επιφωνηματικών φράσεων για απόδοση θαυμασμού, φόβου κτλ.)
- Εμπλουτίζουν την έκφρασή τους, δίνοντάς της ζωντάνια και δύναμη με τη χρήση σχημάτων λόγου (π.χ. παρομοιώσεις, μεταφορές, προσωποποιήσεις, αντιθέσεις)
- Αναζητούν την καταλληλότερη λέξη για ακριβή και σαφή έκφραση. Επιλέγουν λ.χ. το κατάλληλο ανάλογο με τα συμφραζόμενα συνώνυμο από μια ομάδα συγγενών σημασιολογικά

λέξεων (π.χ. ο Κώστας βλέπει, κοιτάζει, αγναντεύει, παρακολουθεί, παρατηρεί ... τηλεόραση - το βουνό - το πείραμα)

- Αφήγηση γνωστού μύθου/ιστορίας μέσα από ταύτιση με έναν ήρωα της ιστορίας
- Ανατροπή του τέλους μιας ιστορίας
- Κατανόηση και Παραγωγή Γραπτού Λόγου με τη χρήση Ψηφιακών Εργαλείων στη Διδασκαλία της Γλώσσας
- **Εργαλείο δημιουργίας Comics PIXTON** (www.pixton.com) → βοηθά στην κατασκευή ψηφιακών ιστοριών, γεγονός που βελτιώνει τη γλωσσική ικανότητα των μαθητών
- **Εργαλείο κατασκευής Εννοιολογικών/ Νοητικών Χαρτών MINDOMO** (www.mindomo.com) → επιτρέπει στους μαθητές να αναλύουν τη σκέψη τους, να επεξεργάζονται πληροφορίες, να σχεδιάζουν, να παρατηρούν, να συγκρίνουν, να σκέφτονται δημιουργικά καθώς και να κάνουν συνδέσεις.
- **Εργαλείο παραγωγής πολυτροπικών κειμένων PADLET** (<https://edtech.gr/padlet/>) → δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς να αναρτούν πληροφορίες σε έναν ειδικά

διαμορφωμένο ψηφιακό πίνακα ανακοινώσεων μέσω του drag and drop (σύρε και τοποθέτησε). Η λειτουργία του Padlet είναι παρόμοια με εκείνη ενός κανονικού πίνακα ανακοινώσεων, ωστόσο μπορεί κανείς σε αυτόν να επισυνάψει βίντεο, φωτογραφίες, αρχεία, κείμενα και υπερσυνδέσμους. Επιπλέον, οι μαθητές μπορούν να επισυνάψουν σημειώσεις ή εργασίες μαθημάτων. Η υπηρεσία επιτρέπει την κοινή χρήση του πίνακα από πολλά άτομα ταυτόχρονα, επομένως συνδυάζει τις αρχές των ομαδοσυνεργατικών μεθόδων αλλά και του project.

- **Διαδικτυακό εργαλείο ΚΑΗΟΟΤ** (<https://edtech.gr/kahoot/>) → δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να κατασκευάσουν με εύκολο και γρήγορο τρόπο κουίζ με τη μορφή παιχνιδιών προκειμένου να αξιολογήσουν τους μαθητές τους εντός της τάξεως σε πραγματικό χρόνο. Η λειτουργία του περιλαμβάνει την παρουσίαση των κουίζ σε όλους τους μαθητές σε διαδραστικό πίνακα και κατόπιν εκείνοι απαντούν στη δική τους συσκευή (υπολογιστή, tablet κλπ.). Για την κατανόηση γραπτού λόγου μπορούν να δημιουργηθούν κουίζ με ερωτήσεις σχετικές με ένα κείμενο ή ενδεχομένως να συμμετάσχουν και οι ίδιοι οι μαθητές στην κατασκευή του

	<p>προκειμένου να εντρυφήσουν περισσότερο σε ένα κείμενο. Το «Kahoot!» μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά την εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου διδασκαλίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Πλατφόρμα Genially → δίνει στον εκπαιδευτικό τη δυνατότητα δημιουργίας ενός πολυτροπικού κειμένου με την προσθήκη εικόνων, μουσικής ή βίντεο. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν καλύτερα το κείμενο, να αναπτύξουν δημιουργικούς τρόπους σκέψης. Δίνει τη δυνατότητα κατασκευής quiz. ○ Storybird → είναι ένα εργαλείο γραφής που παρέχει στους μαθητές έργα τέχνης για χρήση ως οπτικές προτροπές για τη δημιουργία ιστοριών. 				
<p><u>B. Καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας</u></p> <p>Οι μαθητές/τριες :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Να καλλιεργήσουν την αναγνωστική απόλαυση 2. Να ασκήσουν τη δεξιότητα της προσεκτικής ακρόασης 3. Να αναπτύξουν τη δυνατότητα κατανόησης κειμένου 4. Να αναπτύξουν την κριτική και δημιουργική τους σκέψη 5. Να αναπτύξουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη 	<p><u>B. Προτεινόμενες Δραστηριότητες για την Καλλιέργεια της Φιλιαναγνωσίας</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση Ελεύθερης Εθελοντικής Ανάγνωσης : Δεκάλεπτο ελεύθερης εθελοντικής ανάγνωσης, ανάγνωση από όλη την τάξη ενός λογοτεχνικού βιβλίου, συνδυασμός ανάγνωσης και σνακ ή ζεστού ή κρύου ροφήματος, διαγωνισμός ανάγνωσης σελίδων, ημερολόγιο ανάγνωσης • Ετοιμασία καρτών που εξετάζουν τις γνώσεις τους για ένα βιβλίο που διάβασαν όλοι (κάρτες μνήμης, 	<p>ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΚ/ΚΟΙ</p>	<p>ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ</p>		<p>Μέσα από δοκίμια αξιολόγησης των μαθητών και δράσεις του σχολείου, σε συζήτηση προσωπικού, με την ολοκλήρωση των δράσεων</p>

6. Να καλλιεργήσουν τη δεξιότητα αναδιήγησης ιστοριών, συναισθημάτων ή καταστάσεων
7. Να έρθουν σε επαφή με ποικιλία δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής
8. Να αγαπήσουν το βιβλίο και την τεράστια προσφορά τους στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους

κάρτες μίμησης ενός χαρακτήρα, κάρτες αινιγμάτων κλπ)

- Παιχνίδι-Ντόμινο βιβλίων
- Κατασκευή κούκλας/μασκότ/μάσκας με αφορμή ένα ήρωα βιβλίου
- ΤΠΕ – Story Jumper/Kahoot για δημιουργία δικών τους εικονογραφημένων ιστοριών ή για να εικονογραφήσουν και να φτιάξουν τη δική τους εκδοχή σε ένα γνωστό βιβλίο/παραμύθι
- Ακρόαση ιστοριών από τη σελίδα του «Μικρού Αναγνώστη»
- Αξιοποίηση των λογοτεχνικών κειμένων από τα Ανθολόγια κάθε τάξης
- Επίσκεψη συγγραφέων στο σχολείο
- Βιβλιοπαρουσιάσεις από τα παιδιά προς την ολομέλεια της τάξης
- Δημιουργία αφίσας για ένα βιβλίο που διάβασαν και τους άρεσε για να το διαφημίσουν
- Οι μεγάλοι διαβάζουν στους μικρούς
- Αλλαγή του τέλους μιας σκηνής της ιστορίας ή αλλαγή του τέλους της
- Διαγωνισμός του πιο ευφάνταστου σλόγκαν για τη φιλιαναγνωσία.